

Bilaga 2

Metodbeskrivning

1.1 Urval av fallstudier

Av uppdraget till Statskontoret framgår att vi bör eftersträva en bredd i urvalet av myndigheter vad gäller sakområden och departement. I urvalet av fallstudier har vi utgått från de 40 myndigheter som deltog i det myndighetsforum som regeringen tog initiativ till 2017 i syfte att stärka arbetet med information och samråd relaterat till EU-arbetet. Regeringen bjöd då in de (i olika avseenden) mest relevanta myndigheterna för dessa frågor.¹ Bland dessa har vi valt ut 12 myndigheter utifrån följande utgångspunkter:

- För att få bredd i urvalet har vi undersökt myndigheter vid sex departement, två myndigheter per departement. Genom att undersöka två myndigheter per departement har vi kunnat se eventuella skillnader i myndighetsstyrningen även inom departementen. Vi har även velat ha en variation mellan departement som hanterar mycket EU-reglering och sådana som primärt arbetar med nationell reglering.
- Eftersom fyra myndigheter ingick som fallstudier i Statskontorets undersökning 2015 var det rimligt att inkludera dessa, eftersom det där redan finns underlag som vi kunde följa upp.
- För att få variation avseende vilka processer och organ på EU-nivå som myndigheterna deltar i gjorde vi en bedömning av hur omfattande myndigheternas EU-arbete är utifrån bland annat myndigheternas årsredovisningar och webbplatser.

¹ Regeringskansliet (2017) *Myndighetsforum 13 februari 2017 – deltagarförteckning*.

Tabell 1 **Urval av myndigheter.**

Myndighet	Departement	Undersökt 2015	Omfattande EU-arbete
Finansinspektionen	Fi	Ja	Ja
Konsumentverket	Fi		
Migrationsverket	Ju	Ja	
MSB	Ju		
Kemikalieinspektionen	M		Ja
Naturvårdsverket	M		Ja
Jordbruksverket	N	Ja	Ja
Livsmedelsverket	N	Ja	Ja
Socialstyrelsen	S		
Folkhälsomyndigheten	S		
Kommerskollegium	UD		Ja
Swedac	UD		

1.2 Intervjuundersökningar

En central metod för datainhämtningen i vår utredning har varit semi-strukturerade intervjuer med företrädare för myndigheter, departement och organisationer.

1.2.1 Myndigheter

Det har varierat vilka funktioner som vi har träffat vid myndigheterna. Som regel har vi träffat personer med någon form av samordningsansvar för EU-arbetet vid myndigheten. Därutöver har vi träffat personer med ansvar för enskilda sakfrågor som i den kapaciteten medverkar i EU-arbetet. Vi har också i vissa fall träffat personer med ledningsansvar i organisationen, så som avdelningschef eller stabschef.

Intervjuerna har genomförts som gruppintervjuer. Det är organisationerna som i första hand har bedömt vilka personer som varit bäst lämpade att svara på våra frågor.

De frågor vi har tagit upp har handlat om roller och ansvarsfördelning mellan departementet och myndigheten i delaktighetsfrågor, i vilken form och med vilka organisationer myndigheten informerar och samråder, varför myndigheten informerar och samråder, hur den interna styrningen

av delaktighetsarbetet ser ut, dialogen mellan departementet och myndigheten samt regeringens styrning

1.2.2 Departement

Vi har träffat företrädare för samtliga enheter inom Regeringskansliet som ansvarar för myndigheterna i urvalet. Bland departementsföreträdarna har som regel ingått myndighetshandläggaren och i något fall även ansvarig huvudman. Därutöver har vi träffat handläggare med sakansvar för enskilda områden och EU-samordnare vid departementen.

Intervjuerna har genomförts som gruppintervjuer med utgångspunkt i de 12 myndigheterna i urvalet. Det är de berörda enheterna vid respektive departement som i första hand har bedömt vilka personer som varit bäst lämpade att svara på våra frågor.

De frågor vi har tagit upp har handlat om dialogen, roller och ansvarsfördelning mellan departementet och myndigheten i delaktighetsfrågor, regeringens styrning samt departementets eget samrådsarbete.

1.2.3 Intresseorganisationer och ideella föreningar

Vi har av resursmässiga skäl inte haft möjlighet att träffa alla tänkbara intressenter som skulle kunna beröras av EU-arbetet vid de 12 myndigheterna. Vi har därför gjort ett urval av organisationer, utifrån följande utgångspunkter:

- Både ideella föreningar och intresseorganisationer ska ingå i undersökningen
- Inom urvalet ska det finnas en variation vad gäller organisationens storlek och resurser
- Organisationerna ska vara verksamma inom områden som är olika mycket präglade av EU-frågor
- Det är en fördel om några organisationer är berörda av EU-arbetet vid flera av myndigheterna i vårt urval

Vid organisationerna har vi i första hand träffat personer som på något sätt arbetar direkt med EU-frågor eller internationella frågor. I vissa fall har vi träffat personer med ett mer övergripande ledningsansvar i organisationen.

Det är organisationerna som i första hand har bedömt vilka personer som varit bäst lämpade att svara på våra frågor.

De frågor vi har tagit upp har handlat om vilka behov organisationerna har när det gäller information och samråd från myndigheterna, hur organisationen uppfattar att myndigheternas delaktighetsarbete fungerar, vilka andra påverkanskanaler organisationerna har och hur det förhåller sig till myndigheternas arbete.

1.3 Undersökning av myndigheternas webbplatser

I våra samtal med myndighetsföreträdare från de 12 undersökta myndigheterna framkom att många betraktar webbplatsen som den huvudsakliga kanalen för att informera om EU till en bred krets. Vi valde därför att undersöka innehållet i informationen om EU på myndigheternas webbplatser.

Statskontorets kartläggning från 2015 har varit förebild när vi har formulerat ett antal frågor för hur vi ska få en bild av EU-informationen på myndigheternas webbplatser.² Frågorna kan ses som en trappa där fråga 1–3 representerar det första steget (grundläggande information), 4–5 ett andra steg (mötesspecifik information) och 6–7 ett sista steg (underlättande till att lämna synpunkter). Syftet med frågorna har varit att förhålla olika exempel på hur mycket information som verkar finnas på myndigheternas webbplatser till varandra.

Vi har valt att ha tre svarsalternativ för att koda svaren på frågorna: ”ja”, ”delvis” och ”nej”. Detta då vi bedömde att det är svårt att dra knivskarpa gränser utifrån frågorna i undersökningen. Att ha tre möjliga svarsalternativ gjorde utrymmet för tolkning lite större.

Vi har låtit fyra utredare, oberoende av varandra, granska informationen på 12 myndigheters webbplatser och koda denna. Vi har därefter sammanställt resultatet (tabell 2). Det är på denna sammanställning som vi baserar

² Statskontoret. (2015). *Myndigheternas arbete med frågor om delaktighet i EU*, s. 30.

våra slutsatser på. De fyra utredarna kodade 65 procent av de totalt 84 frågorna lika.³

Tabell 2 Sammanställning av undersökning av EU-information på myndigheternas webbplatser, fördelning av kodningar per fråga, andelar.

Finns det...	Ja	Delvis	Nej
Allmän info om EU:s roll inom myndighetens område?	79%	17%	4%
Allmän info om hur EU påverkar myndighetens arbete?	98%	2%	0%
Information/länkar till andra aktörers webbplatser och information (t ex regeringen, kommissionen eller EU-myndighet)?	83%	10%	6%
Mer specifik info om kommande möten i kommittéer, arbetsgrupper, nätverk eller liknande?	8%	10%	81%
Info om beslut eller resultatet av möten i kommittéer, arbetsgrupper, nätverk eller liknande?	8%	17%	75%
Info om aktuella samråd (t ex EU-kommissionens offentliga samråd) eller andra kanaler för att lämna synpunkter?	19%	23%	58%
Kontaktuppgifter till den/de personer på myndigheten som arbetar med EU-frågor?	19%	25%	56%

Anmärkning: Summan för varje rad är 48, det vill säga 12 myndigheter som var och en har bedömts av 4 utredare.

1.4 Kartläggning av regeringens styrning av myndigheternas delaktighetsarbete

För att undersöka regeringens styrning av myndigheternas samråd och informationsspridning har vi gått igenom myndigheternas instruktioner, och regleringsbrev för budgetåren 2018 och 2019. Alla myndigheter och deras ägareheter inom Regeringskansliet har även tillfrågats om myndigheten fått uppdrag om att samråda eller informera i samband med EU-arbete i särskilda beslut sedan 2016.

³ Med 7 frågor per myndighet och 12 myndigheter blir det totala antalet 84 frågor.

För att en instruktion om samråd eller informationsdelning skulle kategoriseras som styrning av delaktighetsarbetet krävdes att

- uppdraget uttryckligen handlade om myndighetens EU-arbete
- uppdraget uttryckligen var riktat mot civila samhället, allmänheten, branschorganisationer, näringsliv eller andra relevanta aktörer.

Samråds- eller informationsuppdrag som avsåg andra myndigheter, kommuner eller landsting inkluderades därmed inte. Även uppdrag att informera tillbaka till departementet exkluderades.

1.4.1 Resultat av undersökningen

Vår undersökning gav följande resultat:

- Naturvårdsverket har ett uppdrag om att samråda med civila samhället i sitt EU-arbete i sin instruktion.⁴
- Kommerskollegium har ett uppdrag om att informera om EU:s inre marknad och handelspolitik i sin instruktion.⁵
- Kommerskollegium och Swedac har uppdrag om att informera om EU-relaterade frågor i sina respektive regleringsbrev för budgetåret 2019.
- Av de 12 myndigheterna i undersökningen hade endast Swedac, Kommerskollegium och Livsmedelsverket fått uppdrag om att samråda eller informera i sitt EU-arbete i särskilda beslut.

⁴ Förordning med instruktion för Naturvårdsverket (2012:989).

⁵ Förordning med instruktion för Kommerskollegium (2012:990).